Suomen Poliisijärjestöjen Liitto

Lausunto 76/12/2026
8.10.2026

Eduskunnan hallintovaliokunta

Asia: Hallintovaliokunta HE 175/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027

Viite: Lausuntopyyntö 30.9.2026

Yleistä

SPJL pitää poliisitoimen rahoituksen vahvistamista ja tavoitetta nostaa poliisiviroissa työskentelevien määrä yli 8 000 henkilötyövuoteen oikeansuuntaisina. Lisärahoituksen on kuitenkin muututtava tosiasialliseksi toimintakyvyksi. Tämä edellyttää, että kustannustason, palkkaratkaisujen, toimitilojen, tietojärjestelmien ja uusien velvoitteiden menot katetaan täysimääräisesti eikä poliisien määrää kasvateta muuta henkilöstöä vähentämällä.

Poliisitoimen toimintamenoihin esitetään noin 1 070 miljoonaa euroa, mikä on 45 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2026 varsinaisessa talousarviossa. Lisäykseen sisältyy 17,5 miljoonaa euroa poliisien määrän kasvattamiseen, 21,9 miljoonaa euroa palkkausten tarkistuksiin ja 6,6 miljoonaa euroa rikostiedustelulainsäädännön toimeenpanoon. Momenttiin kohdistuu samalla tuottavuus- ja toimintamenovähennyksiä.

Poliisihallinnon kokonaishenkilötyövuosimäärän tavoite on 11 000 ja poliisiviroissa työskentelevien määrän tavoite yli 8 000. Operatiiviseen toimintaan kohdentuvien henkilötyövuosien tavoite on 8 652, joista poliiseja 7 468. Henkilöstökehitystä on seurattava toimintokohtaisesti, sillä kokonaisluku ei osoita, kuinka paljon työpanosta kohdentuu valvontaan, hälytystoimintaan, liikenneturvallisuuteen ja rikostorjuntaan

SPJL:n painotukset

- Rahoituksen tulee olla pitkäjänteistä, ennakoitavaa ja vastata tehtäviä sekä tosiasiallisia kustannuksia.
- Poliisien määrän kasvattaminen ei saa siirtää hallinto- ja tukitehtäviä operatiiviselle henkilöstölle.
- Lisähenkilöstö on kohdennettava tasapainoisesti poliisin ydintoimintoihin koko maassa.
- Koulutusvolyymi on pidettävä tasolla, joka mahdollistaa vähintään 8 800 operatiivisen henkilötyövuoden pitkän aikavälin tavoitteen.

Operatiivinen toimintakyky

Valvonta- ja hälytystoiminta

Valvonta- ja hälytystoiminnan tehtävämäärän arvioidaan kasvavan noin 1,15 miljoonaan. Samalla A-luokan tehtävien toimintavalmiusajan tavoite heikkenee 9,5 minuutista 9,8 minuuttiin. SPJL pitää ristiriitaisena sitä, että palvelutason tavoitetta alennetaan poliisimäärän kasvaessa. Valtakunnallinen keskiarvo myös peittää alueelliset erot: poliisin läsnäolon tulee näkyä partioiden tosiasiallisena saavutettavuutena myös harvaan asutuilla alueilla ja poliisilaitosten reuna-alueilla.

Partioille on siirtynyt rikostutkintatehtäviä yhden kosketuksen periaatteen ja kentän nopean esitutkinnan kautta. Menettely voi nopeuttaa yksinkertaisia asioita, mutta se sitoo työaikaa ja voi vähentää valvontaan ja kiireellisiin tehtäviin käytettävää kapasiteettia. Mallin henkilöstö-, työaika- ja työturvallisuusvaikutuksia on seurattava erikseen.

Liikenneturvallisuus
Liikennevalvontaan käytettävän työajan tavoite nousee 425 henkilötyövuodesta 477 henkilötyövuoteen, mikä on myönteistä. Liikennevalvontaindeksin tavoite kuitenkin laskee 115:stä 108,2:een. **Liikennekuolemien** vähentäminen edellyttää automaattisen valvonnan lisäksi näkyvää, henkilöstöön perustuvaa valvontaa kattavasti koko maassa.

Rikostorjunta
Vuoden 2027 tavoitteena on nostaa selvitettyjen rikoslakirikosten määrä 340 000:een ja selvitystaso 52 prosenttiin sekä lyhentää keskimääräinen tutkinta-aika 160 vuorokauteen. Vuonna 2025 selvitystaso oli 48 prosenttia ja tutkinta-aika 188 vuorokautta. Tavoitteet ovat perusteltuja mutta vaativat henkilöstön ja osaamisen vahvistamista.

Vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa ei tule vahvistaa päivittäisrikostutkinnan kustannuksella. Useimmat kansalaiset kohtaavat rikosprosessin omaisuus-, vahingonteko-, pahoinpitely- tai muun päivittäisrikoksen asianomistajana. Pitkät tutkinta-ajat heikentävät rikosvastuun toteutumista ja luottamusta viranomaisiin. Lapsiin kohdistuvat, verkkovälitteiset, kansainväliset ja taloudelliset rikokset lisäävät samanaikaisesti tutkinnan vaativuutta.

Rikostorjunnassa tarvitaan sekä poliisikoulutettua henkilöstöä että tehtäviin soveltuvia siviiliasiantuntijoita. Siviiliosaaminen esimerkiksi talousrikostorjunnassa mahdollistaa poliisien työpanoksen kohdentamisen tehtäviin, joissa tarvitaan poliisin toimivaltuuksia. Muu henkilöstö on siten osa operatiivista suorituskykyä.

Henkilöstö, koulutus, Supo ja toiminnan edellytykset

Muu henkilöstö ja lupahallinto
Poliisihallituksen tuottavuusohjelmassa hallinto- ja tukitehtäviin kohdistuu tulevina vuosina henkilöstövähennyksiä. Jos tehtävät eivät vähene samassa suhteessa, työ siirtyy poliiseille tai muulle henkilöstölle. Tällöin säästö ei vahvista ydintoimintaa, vaan vähentää siihen käytettävää työaikaa. Vähennyksiä ei tule toteuttaa ilman tehtävien todellista poistumista ja vaikutusten ennakkoarviointia.

Maksullisten lupa-asioiden määrän arvioidaan kasvavan noin 1,18 miljoonasta 1,55 miljoonaan. Samalla tuottavuustavoite nousee 3 388:sta 4 189 lupa-asiaan henkilötyövuotta kohden. Henkilöstötarve on arvioitava uudelleen suoritemäärän perusteella. Sähköisen asioinnin ensisijaisuus on perusteltua, mutta henkilökohtainen palvelu, erityisryhmien tarpeet ja maksuton lupavalvonta on turvattava.

Poliisikoulutus
Poliisi (AMK) -koulutuksen aloituspaikkamääräksi esitetään 350. Vuoden 2025 toteuma oli 436 ja vuoden 2026 arvio 375; vuonna 2027 arvioidaan valmistuvan 430 poliisia. Sisäänoton alentaminen heikentää henkilöstön kasvattamisen edellytyksiä viiveellä. Eläköitymisen korvaaminen, kaksikielinen palvelukyky ja vähintään 8 800 operatiivisen henkilötyövuoden tavoite edellyttävät vakaata, ennakoitavaa koulutusvolyymia sekä valmistuvien työllistymistä koulutustaan vastaaviin tehtäviin.

Suojelupoliisi
Suojelupoliisin toimintamenoihin esitetään 73,855 miljoonaa euroa ja henkilötyövuosimäärän tavoitteeksi 645, kun vuoden 2026 arvio on 622. Henkilöstön vahvistaminen on perusteltua vieraiden valtioiden tiedustelu- ja vaikuttamistoiminnan, terrorismin, hybridiuhkien ja kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvien uhkien vuoksi. Uudet velvoitteet ja henkilöstölisäykset edellyttävät pysyvää rahoitusta; samanaikaiset säästöt eivät saa heikentää ydintoimintaa.

ICT, toimitilat ja työhyvinvointi
Tietojärjestelmien on oltava toimintavarmoja, tarkoituksenmukaisia ja tietoturvallisia. Tuottavuushyötyjä ei pidä muuttaa henkilöstö- tai määrärahavähennyksiksi ennen järjestelmien käyttöönottoa, toimivuuden varmistamista ja hyötyjen todentamista. Myös toimitilojen ja yleisen kustannustason vaikutukset on katettava ilman, että ne syövät operatiiviseen henkilöstöön tarkoitettua lisärahoitusta.

HenkilöstöBaron vuoden 2025 kokonaistulos oli 2,81 asteikolla 1–4 ja sairauspoissaoloja kertyi 9,9 päivää henkilötyövuotta kohden. Vuoden 2027 tavoitteet ovat 2,85 ja enintään 9,5 päivää. Työhyvinvointi edellyttää hyvän johtamisen lisäksi, että työn määrä, henkilöstö ja tavoitteet ovat tasapainossa.

Oikeushallinto
Oikeusministeriön hallinnonalan määrärahat kasvavat ensi vuodelle, mutta kasvu ei vahvista oikeudenhoidon ydintoimintoja. Suurin osa lisärahasta kohdistuu vaaleihin ja Rikosseuraamuslaitokseen, ei tuomioistuimiin, syyttäjälaitokseen tai ulosottoon. Näiden keskeisten toimijoiden rahoitus ja henkilöstö todellisuudessa vähenevät, vaikka työmäärä kasvaa ja käsittelyajat ovat jo nyt pitkiä.

Rikosseuraamuslaitoksen vahvistaminen on välttämätöntä, mutta lisäresurssit sitoutuvat pääosin vankimäärän kasvuun ja kriminaalipolitiikan kiristymiseen. Tämä peittää sen, että muissa ydintoiminnoissa henkilöstö vähenee yhteensä noin 130 henkilötyövuodella.

Kokonaisuutena lakisääteiset tehtävät pystytään hoitamaan, mutta resurssit ovat monin paikoin erittäin niukat**.** Ilman perusrahoituksen vahvistamista vaarana on käsittelyaikojen pidentyminen, ruuhkien kasvu ja henkilöstön kuormituksen lisääntyminen. Hallinnonalan kokonaiskasvua ei siksi voi pitää merkkinä oikeudenhoidon palveluketjun todellisesta paranemisesta.

SPJL:n esitykset
SPJL esittää, että hallintovaliokunta kiinnittää mietinnössään huomiota seuraaviin toimenpiteisiin:

- Poliisitoimen rahoituksen riittävyys varmistetaan myös palkka-, kustannustaso-, toimitila- ja ICT-menojen toteuduttua.
- Operatiivisen henkilöstön lisäys kohdennetaan tasapainoisesti valvonta- ja hälytystoimintaan, liikennevalvontaan ja rikostorjuntaan sekä alueelliset palvelutasoerot huomioiden.
- Muun henkilöstön vähennyksistä pidättäydytään, elleivät tehtävät samalla aidosti poistu. Vaikutukset poliisien työaikaan ja operatiiviseen suorituskykyyn tulee arvioida ennalta.
- Rikostutkinnan henkilöstöä ja monialaista osaamista vahvistetaan niin, ettei päivittäisrikostutkinta jää vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan varjoon.
- Lupahallinnon henkilöstötarve arvioidaan uudelleen kasvavan suoritemäärän perusteella ja henkilökohtaisen palvelun saatavuus turvataan.
- Poliisikoulutuksen aloituspaikkamäärä pidetään pitkän aikavälin vähintään 8 800 operatiivisen henkilötyövuoden tavoitteen edellyttämällä, vakaalla tasolla.
- Tuottavuus-, digitalisaatio- ja toimitilaratkaisujen henkilöstö-, palvelu- ja työturvallisuusvaikutukset arvioidaan ennen säästöjen toimeenpanoa.
- Suojelupoliisin uudet tehtävät ja henkilöstön kasvu rahoitetaan pitkäjänteisesti ilman ydintoimintaa heikentäviä vastakkaisia vähennyksiä.
- Oikeusministeriön hallinnonalan henkilöstöresurssit turvataan, jotta työmäärät tulisivat kohtuullisiksi ja käsiteltävien asioiden käsittelyaika lyhenee.

Lopuksi

Vuoden 2027 talousarvioesitys vahvistaa poliisin rahoitusta ja mahdollistaa poliisiviroissa työskentelevien määrän nostamisen yli 8 000 henkilötyövuoteen. Ratkaisu on oikeansuuntainen, mutta vaikuttavuus ratkaistaan toimeenpanossa. Henkilöstölisäys ei paranna palvelutasoa, jos kasvavat tehtävämäärät, uudet velvoitteet, kustannukset tai tukihenkilöstön vähennykset sitovat vastaavan työpanoksen.

Poliisilla on velvollisuus huolehtia kaikista säädetyistä tehtävistään. Taloudellinen priorisointi ei poista tätä velvollisuutta eikä yksittäisen virkamiehen virkavastuuta. Sisäisen turvallisuuden tavoitteiden uskottavuus edellyttää, että tehtävät, henkilöstö ja rahoitus ovat tosiasiallisesti tasapainossa.

Suomen Poliisijärjestöjen Liitto SPJL ry

Jonne Rinne
puheenjohtaja

Mika Nygård
järjestöpäällikkö

Suomen Poliisijärjestöjen Liittoon kuuluu runsaat 11 000 jäsentä poliisista, oikeusministeriön hallinnonalalta ja hätäkeskuslaitoksesta.